Bijlage 1 bij raadsvoorstel RVB21-0079

Toelichting inrichten eigen lokale rekenkamer

I. Onderzoek werkgroep Lokale rekenkamers

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de lokale rekenkamers? De werkgroep Lokale rekenkamers heeft dit in april 2019 in kaart gebracht. Deze werkgroep werd in april 2018 door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ingesteld om rekenkamers in gemeenten te versterken.

In het algemeen kan gesteld worden volgens deze werkgroep dat een rekenkamer handelt binnen een politieke omgeving. Zij bedient een raad die bestaat uit verschillende fracties met eigen politieke opvattingen en een verhouding coalitie-oppositie die kan variëren van zeer constructief tot zeer gepolariseerd.

Dat betekent dat er een zekere spanning kan bestaan tussen het perspectief van de rekenkamer die de raad probeert te dienen en fracties die in de rekenkamer een mede- of tegenstander zien.

Door bijvoorbeeld de onderwerpkeuze (een politiek gevoelig onderwerp) of door de onderzoekaanpak en daaruit voortvloeiende conclusies (te kritisch of niet kritisch genoeg) kan rekenkameronderzoek onderdeel worden van politiek strategisch handelen met als ultieme consequentie een politieke afrekening of juist instandhouding van de status quo.

Deze dynamiek is er in meer of minder mate in alle gemeenten. Als er echter in een raad sprake is van sterk gepolariseerde verhoudingen, is het voor een rekenkamer lastig om haar onafhankelijke positie te bewaren.

Een professionele relatie tussen rekenkamer en raad, en college/ambtelijke organisatie vereist dat raad en rekenkamer werken aan een gedeeld perspectief op de waarden en principes achter het instrument rekenkamer, met andere woorden: op de invulling van het dualisme. Ook een gezamenlijk beeld van hoe de onderlinge interactie en wederzijdse betrokkenheid vorm te geven, is van belang. De uitdaging volgens de werkgroep Lokale rekenkamers is gelegen in het vinden van een evenwicht tussen afstand (onafhankelijkheid) en nabijheid (aansluiting bij de wensen en behoeften van de raad).

II. Indicatie inzet griffie bij een lokale rekenkamer

Het inrichten en ondersteunen van een eigen RK vraagt inzet vanuit de griffie. Hier zijn verschillende vormen voor mogelijk.
Indien de secretarisfunctie wordt belegd bij de griffie vraagt dit om aanpassing van de formatie van de griffie. Gemeente Altena heeft een tijdsbesteding van 1 dag per week. Een raadsadviseur doet het secretariaat voor de lokale rekenkamer, maar dit behelst ook de advisering, het begeleiden van de aanbesteding van onderzoeksopdrachten en advisering over de onderzoekagenda.
Gaat het om secretariële ondersteuning dan kan minder inzet vanuit de griffie nodig zijn (op basis van praktijkervaring: ongeveer 16 uur per kwartaal).